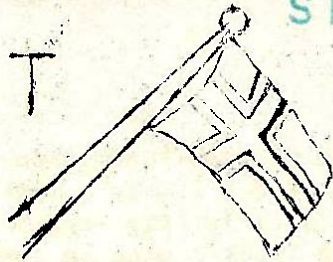

FRITT

STATSPOLITIET 5276 P.

LAND

Nr. 45. - 1. årg.

Mandag 26. juni 1944.

MEDLIDENHETSKAMPANJEN SLIPPES LØS.

Det er lett å merke at vi nærmer oss en avgjørelse i krigen, og dermed også en avgjørelse når det gjelder problemet Tyskland og tyskerne. Det er ikke bare bombekrigen eller hendingsene på de forskjellige fronter vi tenker på, det er den del av tyskernes egen propaganda utenfor Tyskland som kan sammenfattes under begrepet den tyske emigrantlitteratur. Det viser seg at tyskere som mer eller mindre motvillig har forlatt sitt land og slått seg ned i Sverige, England eller Amerika, nå begynner å reise hodet og snuse litt engetelig omkring. De kan i og for seg være gode nok anti nazister, men av og til får en et forstemmende inntrykk av at t y s k e r e n blir sterkere enn antinazisten. En kan nok forstå det, men det vi må være på vakt overfor, er den mer eller mindre bevisste medlidenhetskampanje som disse folkene nå setter i gang, deres iver når det gjelder å frifinne det tyske folk og deres trang til fremdeles å belære andre om hvordan verden bør styres. Det er det kommende nederlaget som får dem til å krype fram, og de bøkene som hittil er kommet ut, er bare forsiktige forløpere for det som skal komme når tyskerne for alvor går inn for "sich systematisch beliebt zu machen" - med støtte av mange velmenende og godtroende, både blant krigførende og nøytrale.

Noen få representanter for det åndsliv som fantes i det før-nazistiske Tyskland, forsøker å oppklare årsakene til nazismens seir i Tyskland og å foreslå effektive botemidler. Det er menn som Thomas Mann, Emil Ludwig og Leopold Schwarzschild. Men det overveiende antall aktive tyske emigranter har et helt annet formål med sin litterære virksomhet. Flere av dem er forhenverende nazister. Enkelte av dem er forarget fordi konkurrenter gjorde større karriere, andre forlot Hitler fordi han forrædde nazismen. Noen tjener store penger på å fortelle om hvordan de var med på Gestapos nederdrektigheter, og alle forsvarer de i tukt og tynt det tyske folk, sitt parti eller sin gruppe av folket, oftest ved hjelp av en historisk framstilling som fortier avgjørende kjennsgjerninger.

Disse tegn på en oppblomstrende medlidenhetskampanje minner om den av nøyaktig samme slag som slo ut i fullt flor etter forrige krig - og de utmerkede resultatene den gang frister nok tyskerne til gjentagelse. Tyskerne vet hvilket våpen de har i sitt propagandaapparat, og akter å bruke det til det siste. - På en svensk tegning ser vi Himmler berolige noen bekymrede tyske generaler: "Vinner vi krigen, kan de andre gjer-

ne hate oss. Taper vi, organiserer vi en anger, gråte- og fortvilelseskampanje som kommer til å ta pusten fra den mest rutinerte demokrat." - Men la den ikke ta pusten fra oss!

SAMMENDRAG AV NYHETENE FREDAG OG LØRDAG

General Eisenhowers Hovedkvarter meldte fredag at operasjonene mot festningen Cherbourg forløper tilfredsstillende. Festningens forsvarsanlegg, som i meget minner om Maginotlinjens er utsatt for et voldsomt og ødeleggende bombardement fra land, fra sjøen og fra luften. Den tyske øverstbefalende i Cherbourg har sendt et opprop til festningens forsvarere om at ingen må gi seg og at de som viser tegn til svakhet vil bli skutt ned av sine offiserer og underoffiserer. - Tyskerne yter heftig motstand og deres luftvernild er voldsom. Intet formår imidlertid å stoppe de alliertes framrykning. Amerikanerne benytter seg av flammekastere som skaper panikk blandt de tyske soldater og de allierte skyter 10 granater for hver av forsvarernes. Amerikanske tropper står i forstedene til byen og tyskerne sprenger alle havneanlegg. Det opplyses i denne forbindelse at havnen i Neapel, som så ut som om den hadde vært hjemsokt av jordsjelv etter at tyskerne hadde forlatt den, ble satt i brukelig stand i løpet av fire døgn og i løpet av få uker hadde den adskillig større kapasitet enn før den ble ødelagt. Det vil derfor ikke ta lang tid før de alliertes spesialtropper å bringe havnen i Cherbourg istand. -

Den offensive virksomhet i Caen og Tillyområdet har bundet store fiendtlige styrker på en meget effektiv måte, og har vært en direkte årsak til den raske framrykning mot Cherbourg. Fire av Rommels tankdivisjoner er låst fast i dette område. Tyskerne kan ikke føre fram forsterkninger p.g.a. flyangrepene og sabotasjen. Det er også et spørsmål om tyskerne har noen reserver å føre fram i det hele tatt, da den strategiske reserve forblir usynlig og det med sikkerhet vites at tyske panserdivisjoner i løpet av våren måtte overføres til sydavsnittet i øst. -

Bonomis regjering har avlagt ed til forfatningen, men er ikke bedt om å avlegge ed til huset Savoyen. - I Italia har været bedret seg. De allierte styrker på Adriaterhavskysten rykker raskt framover og er kommet over Chienti-floden. På vestkysten presser styrkene seg fram og nærmer seg Follonica. På midtfronten møter 8. arme kraftig motstand NV for Perugia og ved Trasimeno-sjøen. -

På østfronten har russerne satt igang en ny

offensiv på bred front ved Vitebsk. Etter voldsom artilleriforberedelse har den røde hær satt seg i bevegelse, brutt gjennom den tyske front og rykker nå fram på en 200 km. bred front N og S for Vitebsk. De har avansert fra 10 - 15 km.

På finskefronten fortsetter den russiske framrykning i 3 sektorer. Finnene er på fullt tilbaketog og har store tap. Meldinger fra Stockholm sier at Tanner skal ha satt hele sin autoritet inn på å fortsette krigen. Sammen med Dietl var en general fra den tyske overkommando i Helsinki for å sikre at Finnland fortsetter krigen. -

Den norske ubåt Ula har under patruljer i den senere tid, i nordlige farvann, senket et forsyningsskip sansynligvis et til og skadet et tredje. I denne forbindelse kan nevnes at den norske flåtes jagerer gjorde en strålende innsats under landgangen i Normandie. Den britiskbygde jageren Gladisdale som er helt bemannet med nordmenn, utmerket seg særlig, forteller Reuters spesialkorrespondent Tighe, som befant seg ombord. Gladisdale føres av kommandørkaptein Kjerholt. Den norske jageren Stord, som var med på å senke Loharhorst, var også med i forreste linje under invasjonens begynnelse. -

Utenriksminister Eden meddeler at det nå er kommet en forklaring fra tyskerne om mordet på ca. 50 allierte offiserer i Stalag Luft III. Eden uttaler at det ligger klart i dagen at det var et simpelt mord. Tyskernes forklaring er bare en tilståelse av dette brudd på krigens lover. .

NYHETENE SØNDAG.

Vestfronten. Det avgjørende angrep mot Cherbourg er innledet på en 16 km bred front Ø og V for byen og allierte styrker står nå ikke mer enn 5 km fra kysten. Tyskerne kjemper fortsatt desperat men har gjort et forsøk på å evakuere tropper som er blitt avverget. 2 av 7 lasteskip ble senket, 3 andre ble skadet og 2 reddet seg over til kanal-øyene. Noen av de tyske soldatene nedlegger våpnene og russiske fanger forteller at enkelte soldater skjøt sine offiserer før de overga seg. En svensk avis skriver at det bare er et spørsmål om timer når Cherbourg faller. En korrespondent skriver: Tyskernes forsvarsverker foran Cherbourg er en miniatyr Maginot-linje og i de bombesikre underjordiske befestninger er det rom etter rom. De amerikanske ingeniørtropper skyver sprengstoff med lange stikker inn i bunkersene og sprenger dem i stykker. Bare fra et rom ble det tatt 300 fanger som var svimeslått av eksplosjonene og redselsslagne over flammekasterne. Det er så varmt at den tyske ammunisjon eksploderer. I Caen-området er mange motangrep vist tilbake til trods for at tyskerne har sett sine kraftigste våpen inn i dette avsnitt. De britiske og kanadiske troppers press er så sterkt at tyskerne har måttet føre fram forsterkninger. - Allierte fly ødela i går minst 30 maskiner på bakken. Die Luftwaffe er forsterket med fly som skulle ha vært brukt til forsvaret av Tyskland. 20 tyske fly gikk tapt lørdag og om natten ødela nattjagerer 5 til. De allierte mistet 20 fly. En norsk Spitfire-squaden måtte lørdag en Messerschmidt-squadren over Caen.

Nordmennene skjøt ned 4 fly og skadet andre ut selv å lide tap. Store styrker allierte bombefly angrep lørdag det tyske kommunikasjonssystem og elektriske kraftstasjoner i nærheten av Boulogne foruten flere flyplasser. Luftfotografier viser at 80 tyske skip ble ødelagt i havnene i Le Havre og Boulogne under de allierte angrep nylig. Startbanene for de mannskapsløse fly ble angrepet natt til søndag etter å ha vært bombet hele lørdag. Lørdag hadde S England et 17 timers opphold i angrepene. - Innenriksminister Morrison uttalte i Underhuset at den skade disse bomber har gjort ikke er særlig betydelig. - Øksnevad sa søndag: "Dette er tyskernes første brudd på Führer-prinsippet." - Mosquitos var over Berlin natt til søndag.

Østfronten. Den røde hær har laget 4 store åpninger i de tyske linjer N og S for Vitebsk. NV for Vitebsk er kilen 80 km bred og 40 km dyp. N for Dvina er kilen 25 km dyp og S for Vitebsk er innbruddet 80 km i bredden og 20 km i dybden. Den sterke festning Vitebsk er så godt som omringet og lenger S er angrepet mot de kraftige tyske forsvarsanlegg ved Orsa og Mogilev i full gang. Russerne har brutt igjennom forsvaret foran Orsa og satt over elva Pronja og rykker fram i en kile som i følge de siste meldinger er 50 km bred og 20 km dyp. - Russerne har satt over Svir i hele dens lengde mellom Ladoga og Onega og har rykket fram 30 km. Over 200 steder er befridd og en strekning av Murmansk-banen N for Ladoga er erobret. I de siste dager er 54 skip senket, blandt dem 15 transportskip og 2 destroyere.

Italia. Det meldes om ny alliert framgang. 5. arme rykker i V fram på en 55 km bred front og har inntatt Follonica. Fortroppene nærmer seg Massa. 8. arme rykker også framover og har inntatt Chiusi. Tyskerne gjør sterkere motstand N for Perugia. Kesselring har samlet 8.1/2 divisjon i området Perugia - Trasimenosjøen. Tyskerne holder nå på å ødelegge Livornos havn. Friskarer har avskåret Simplon-banen, som går gjennom Alpene. Tyskerne har trukket reserver til N Italia for å erstatte de styrker Kesselring har måttet føre fram til fronten. Reserverne kommer fra Ungarn, Jugoslavia og Bulgaria.

Stillehavet. Fly fra hangarskip angrep i går Bonin-øyene mellom Japan og Marianene. Amerikanerne har nå besatt halvparten av Saipan. Transocean uttaler: Den som har herredømme over Saipan behersker både sjøveien og luftveien til Japan. Hvis fienden har kontroll over denne øy vil både Filippinene og Japan komme inn under rekkevidde av de amerikanske bombefly.

Oslo. En av de største svartebørsaffærer som er kommet for dagen i Norge behandles for øyeblikket i Oslo. Det gjelder grossistfirmaet Weien og Morstad, som i løpet av krigen har hatt millionomsättning av grønnsaker og frukt. Firmaet har også handlet med mel og sukker og hestekjøtt. Det bemerkelsesverdige er at firmaets drivende kraft Morstad er ivrig medlem av NS og har forsvart Quisling og samarbeid med tysk